

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Ludmily Valentové a Mgr. et Bc. et Ing. Radovana Havelce v právní věci **žalobkyně: T. Y.**, zastoupena Mgr. Alexandrem Jánem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 1403/VL - 10 - 11 - 2005 ze dne 19. 8. 2005, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě č. j. 61 Az 103/2005 - 22 ze dne 9. 5. 2007,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě č. j. 61 Az 103/2005 - 22 ze dne 9. 5. 2007 **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) byla odmítnuta žaloba žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2005, č. j. OAM - 1403/VL - 10 - 11 - 2005. Tímto rozhodnutím byla stěžovatelčina žádost o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný dospěl k výše uvedenému závěru, jelikož žádost stěžovatelka podala až poté, co jí bylo dne 26. 7. 2005 uloženo správní vyhoštění. Žalovaný své rozhodnutí uzavírá s tím, že během správního řízení bylo nepochybně prokázáno, že žadatelka podala žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohla požádat o udělení azylu již dříve.

Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu ke krajskému soudu, v níž uvedla, že žádá o přezkoumání rozhodnutí žalovaného, jelikož má zato, že její věc byla projednána

povrchně a nedokonale. Rovněž žádá o zohlednění všech negativních důsledků jejího případného návratu na Ukrajinu.

Krajský soud stěžovatelčinu žalobu usnesením blíže označeným v záhlaví odmítl, jelikož dospěl k závěru, že žaloba obsahuje pouze obecné náležitosti podání, nikoliv však žalobní body. Soud žalobu označil za blanketní a tedy neprojednatelnou. Pouze uvedl, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je soud vždy vázán rozsahem a důvody žaloby tak, jak je žalobkyně v žalobě vymezí. Je proto nutné, aby byla žaloba podložena žalobními body, tj. konkrétními výtkami, aby tak bylo soudu umožněno věcné přezkoumání napadeného rozhodnutí správního orgánu. Za této situace krajský soud žalobu dle § 46 odst. 1 písm. a) pro nesplnění podmínek řízení odmítl.

Stěžovatelka napadla usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“). Soudy vytkla, že jí nezajistil tlumočnicka do jazyka ukrajinského a listiny jí, s jedinou výjimkou, zasílal v jazyce českém. Krajský soud tak nezajistil stěžovatelce rovná práva v soudním řízení, i když bylo z podané žaloby zřejmé, že stěžovatelka český jazyk neovládá. Zásadní pochybení soudu však stěžovatelka spatřuje v tom, že ji nevyzval k odstranění vad podání, což označuje za flagrantní porušení § 37 odst. 5 s. ř. s. a rovněž za hrubé porušení stěžovatelčina práva na soudní ochranu dle § 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatelka je navíc přesvědčena, že její podání bylo natolik konkrétní, byť nikoliv pregnantně formulované, že z něj lze dovést, čeho se domáhala a z jakých skutkových důvodů se podanou žalobou domáhala přezkumu rozhodnutí správního orgánu. Soud tedy měl dle stěžovatelky postupovat dle § 37 odst. 5 s. ř. s. a vyzvat ji k odstranění vad podání, k čemuž jí měl stanovit přiměřenou lhůtu. Soud však nic takového neučinil a jak sám uvedl, považoval to s ohledem na § 72 odst. 1 s. ř. s. za zbytečné. Na závěr kasační stížnosti stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku a zrušení napadeného usnesení Krajského soudu v Ostravě.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 26. 7. 2007 popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Ke stěžovatelčině žádosti o odkladný účinek žalovaný uvádí, že vzhledem k tomu, že napadené usnesení bylo vydáno po 13. 10. 2005, kdy nabyla účinnosti novela zákona o azylu, odkladný účinek je tímto přiznáván každé kasační stížnosti přímo zákonem. Závěrem žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž shledal, že stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Stěžovatelka je zastoupena advokátem a kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatelka obsahem své kasační stížnosti míří na kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a Nejvyšší správní soud shledává kasační stížnost obecně přípustnou. Soud po zjištění, že kasační stížnost je přípustná, přezkoumal napadené usnesení vázán rozsahem i důvody kasační stížnosti (§ 109 s. ř. s.) a shledal přitom vady rozhodnutí dle uplatněného kasačního důvodu podle § 103 písm. e) s. ř. s.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být

podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Nejvyšší správní soud konstatuje, že se v tomto případě se jedná o přijatelnou kasační stížnost, jelikož v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

Nejdříve Nejvyšší správní soud považuje za vhodné se vyjádřit ke stěžovatelčině námitce týkající se neustanovení tlumočnice do ukrajinského jazyka, což v kasační stížnosti označila za upření rovných práv a postavení v řízení před soudem. Ze správního spisu zdejší soud zjistil, že stěžovatelka v Protokolu k žádosti o udělení azylu ze dne 7. 8. 2005 sama zažádala o provedení pohovoru v jazyce ruském, za přítomnosti tlumočnice ruského jazyka. Rovněž uvedla, že poučení rozumí a bližšího vysvětlení nežádá. S ohledem na tuto skutečnost, Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 6. 9. 2005 ustanovil tlumočnicí z jazyka ruského a ukrajinského pro toto řízení paní Ing. S. Š., která přeložila stěžovatelčinu žalobu sepsanou v ruském jazyce, jež byla soudu doručena 26. 8. 2005. Tuto stěžovatelčinu námitku, vzhledem k výše uvedenému, jakož i s přihlédnutím ke konstantní judikatuře (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2004, č. j. 4 Azs 261/2004 - 54, dostupný na www.nssoud.cz), zdejší soud neshledal důvodnou.

Ze soudního spisu dále Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka ve výše specifikované žalobě ke krajskému soudu pouze uvedla, že nesouhlasí s rozhodnutím žalovaného a namítala povrchní a nedokonalé projednání její věci a požadovala zohlednění všech negativních důsledků jejího případného návratu do země původu. Žaloba tak zcela postrádá jakákoli konkrétní skutková tvrzení o nezákonnostech a rovněž právní výtky. Ve stěžovatelčině žalobě tak zcela absentoval řádný žalobní bod.

Za této situace trpělo stěžovatelčino podání doručené soudu dne 26. 8. 2005 vadou podání, neboť šlo svou povahou o žalobu blanketní, tedy neúplnou. Bylo proto namístě zvolit postup podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a stěžovatelku vyzvat k odstranění vad tohoto podání, uvést, jakým způsobem mají být vady odstraněny, a poučit ji, jaký bude mít případná nečinnost procesní následek (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, www.nssoud.cz). Lhůta pro doplnění podání pak byla omezena lhůtou pro podání žaloby. Jak je zřejmé ze soudního spisu, krajský soud tak neučinil. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného, které bylo doručeno stěžovatelce dne 24. 8. 2005, přitom byla soudu doručena 26. 8. 2004, tedy pět dní před koncem zmíněné lhůty. Ačkoliv na první pohled lze považovat zbylý časový prostor za malý, je třeba na něj nahlížet v kontextu celkové délky lhůty, neboť tato byla v případě stěžovatelky pouze sedmidenní (§ 32 odst. 2 písm. a) zákona o azylu). Stěžovatelce ještě tedy zbývala dostatečná zákonná lhůta k podání žaloby a současné komunikační prostředky umožňují, aby se soud o výzvu k odstranění vad alespoň pokusil.

Postup krajského soudu v nyní posuzované věci proto nelze akceptovat. Nejvyšší správní soud sice opakovaně dospěl k závěru, že není třeba žalobce vyzývat k odstranění vady žaloby spočívající v naprosté absenci žalobního bodu, uplynula-li již lhůta pro podání žaloby ve smyslu ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, www.nssoud.cz), zároveň však již vícekrát judikoval v tom smyslu, že pokud tato lhůta běží, je třeba k takové výzvě přistoupit (zejména je třeba vyzdvihnout rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2006,

č. j. 5 Azs 311/2005 - 44, www.nssoud.cz, který jasně konstatuje, že seznámil-li se krajský soud s obsahem žaloby zjevně v době běhu lhůty, ve které lze vady podání odstranit, bylo jeho povinností vyzvat k odstranění vad podání v rozsahu nezbytném k tomu, aby ve věci mohl rozhodnout).

Pokud jde o otázku, jak rychle a jakými způsoby má soud ve správním soudnictví účastníka vyzvat, aby odstranil vadu žaloby spočívající v absenci žalobních bodů, Nejvyšší správní soud považuje za případné poukázat na náleží Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2003 ve věci sp. zn. II. ÚS 392/01 (uveřejněno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek č. 30, náleží č. 48, str. 17). V této věci Ústavní soud konstatoval, že i zbývající lhůta v délce 5 dnů, byť je značně krátká a byť v případě projednávaném Ústavním soudem byla do ní zahrnuta i sobota a neděle (sic!), neznemožňuje soudu, aby účastníka vhodným způsobem vyzval k odstranění vad (Ústavní soud jmenuje i například telegrafický kontakt či předvolání účastníka, aby odstranil vady do protokolu). Krajský soud měl stěžovatelku řádně a neprodleně vyzvat k odstranění vad žaloby spolu s řádným poučením, jak tyto vady odstranit, nebo se o to alespoň pokusit. Pokud tak neučinil bez přijatelných důvodů a místo toho podání procesně odmítl, čímž stěžovatelce znemožnil věcné přezkoumání rozhodnutí správního orgánu, odepřel jí tak soudní ochranu a spravedlnost. Vzhledem k výše uvedenému nezbytvá Nejvyššímu správnímu soudu než konstatovat, že se krajský soud v projednávané věci dopustil procesního pochybení, které zakládá ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s. část věty za středníkem, nezákonnost jeho usnesení napadeného nyní posuzovanou kasační stížností.

K žádosti stěžovatelky o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ve věci mezinárodní ochrany má dle § 32 odst. 5 zákona o azylu odkladný účinek přímo ze zákona.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že se krajský soud při svém rozhodování dopustil výše uvedeného pochybení, proto rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je vázán právním názorem zde vysloveným (§ 110 odst. 3 s. ř. s.)

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud ve svém novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdlil
předseda senátu

